

Casus Wetenschappelijke Integriteit

2021

Ongefundeerde conclusies, niet transparant over de beperkingen van de eigen expertise en geen openheid over belangenconflicten – gegrond

Universiteit Utrecht

1 Advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht

Advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht en [Hogeschool] betreffende de klacht van [klager] over schending van de wetenschappelijke integriteit door [beklaagde 1] ([functie]) en [beklaagde 2] ([functie] bij [werkgever beklaagde 2]), auteurs van twee publicaties in [titel tijdschrift], en [beklaagde 3] [functie] [...] van de redactie van dat tijdschrift.¹

Dit advies betreft alleen de onderdelen van de klacht die betrekking hebben op de beide auteurs en wordt uitgebracht aan de Colleges van Bestuur van beide hierboven genoemde instellingen.

Aangezien de klacht werd ingediend zowel bij de Universiteit Utrecht als bij [Hogeschool] is voor de behandeling van de klacht een gezamenlijke commissie ingericht met vertegenwoordigers van beide instellingen. Deze commissie bestond uit de volgende personen:

- vanwege de Universiteit Utrecht: [naam] (voorzitter), [naam], [naam],
- en vanwege [Hogeschool]: [naam], [naam].

De commissie werd ondersteund door [naam] (Universiteit Utrecht) en [naam] ([Hogeschool]).

De klacht

De klacht betreft de volgende publicaties:

1. [datum], [titel artikel]- auteurs [beklaagde 1] & [beklaagde 2]- [vindplaats artikel]
2. [datum], [titel artikel]- auteur [naam auteur] - [vindplaats artikel] / bijdrage geweigerd
3. [datum], [titel artikel]- auteur [naam auteur]- [vindplaats artikel]
4. [datum], [titel artikel]- auteurs [beklaagde 1] & [beklaagde 2]- [vindplaats artikel].

Klager onderscheidt de volgende 5 klachten:

1. Auteurs: Het misbruiken van hun wetenschappelijke titels om persoonlijke opinies over een wetenschappelijk gebied buiten het eigen expertiseveld te publiceren met de misleidende stelling dat er sprake zou zijn van een uitgebreide wetenschappelijke analyse en consensus.
2. Auteurs: Misleidend citeren uit een journalistieke publicatie over [onderwerp].
3. Auteurs: Het schrijven van een lasterlijk artikel waarin zij hem — in persoon — een stoornis toedichten en zonder hem te kennen suggereren dat hij een gevaar is voor zijn eigen zoon, zijn stiefzoon en andere kinderen. Dat zijn naam niet gepubliceerd werd maakt dit niet anders.
4. [Betreft beklaagde 3, dus verwijderd]

¹ De klacht tegen beklaagde 3 is niet-ontvankelijk verklaard. Daarom zijn verwijzingen naar die klacht hier verwijderd en wordt het oordeel niet gepubliceerd op de UNL-website.

5. Auteurs en [beklaagde 3]: Het verbergen van de wijze waarop deze quasiwetenschappelijke analyse tot stand kwam en onvermeld laten van de onderliggende (juridische) belangen van de broodheer, [naam organisatie] in lopende rechtszaken.

Het toetsingskader

De commissie heeft de klacht behandeld volgens de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht 2019. Hiertoe is besloten nadat was gebleken dat de klachtenregelingen van de Universiteit Utrecht en [Hogeschool] van elkaar verschillen, zij het niet op wezenlijke punten. De commissie achtte het niet wenselijk om in één procedure twee klachtenregelingen naast elkaar te gebruiken. De commissie is van mening dat de rechtspositie van [beklaagde 2] door te werken volgens de klachtenregeling van de Universiteit Utrecht niet is benadeeld.

Het inhoudelijk toetsingskader wordt gevormd door de normen zoals vastgelegd in de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018.

De procedure

Een eerdere versie van de klacht werd eind november 2019 ingediend bij de Universiteit Utrecht en daar in behandeling genomen. De klacht was toen alleen gericht tegen [beklaagde 1] als auteur en [beklaagde 3] als [functie] van de redactie. Volgens de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit echter zijn alle auteurs volledig verantwoordelijk voor de inhoud van een wetenschappelijk product, tenzij dit daarin anders is vermeld (norm 33 van de gedragscode). Daarom moest ook de mede-auteur [beklaagde 2] — en daarmee [werkgever beklagde 2] — in de procedure betrokken worden. Na overleg hierover tussen de beide instellingen en met klager, heeft klager zijn klacht herschreven. De herschreven versie van de klacht is op 15 april 2020 bij beide instellingen ingediend, inclusief 9 bijlagen. Nadien heeft klager nog een tiende bijlage ingediend. In de klachtenprocedure is gebruik gemaakt van de herschreven versie van de klacht inclusief de tien bijlagen.

Op 7 mei 2020 heeft de commissie geoordeeld dat de klacht ontvankelijk is.

Klager en beklagden zijn daarover geïnformeerd op 11 mei 2020. Beklaagden is gevraagd om uiterlijk op 3 juni 2020 een schriftelijke reactie te geven op de klacht voor zover die op hen betrekking heeft.

Op 13 mei heeft [beklaagde 2] bezwaar gemaakt tegen de gezamenlijke behandeling van de klacht en het toepassen van de klachtenregeling van de Universiteit Utrecht. Na overleg tussen de voorzitters van de CWI's van de Universiteit Utrecht (naam) en [Hogeschool] (naam) is aan [beklaagde 2] ter kennisneming de klachtenregeling van [Hogeschool] toegestuurd en is hem meegedeeld dat de commissie voornemens is geen reden ziet om hem uitstel te verlenen voor het indienen van een schriftelijke reactie. Wel zou, als hij daar prijs op stelde, voor hem de Klachtenregeling van [werkgever beklagde 2] gehanteerd kunnen worden in plaats van de Utrechtse klachtenregeling. Op 17 mei 2020 meldt [beklaagde 2] dat hij niet meer zal meewerken aan de procedure. Hij is van mening dat de publicatie een privéaangelegenheid is en los staat van zijn werkzaamheden voor [werkgever beklagde 2], reden waarom de commissie niet bevoegd zou zijn om de klacht voor zover het hem betreft in behandeling te nemen. Op 27 mei 2020 heeft de commissie aan [beklaagde 2] laten weten dat zij wel bevoegd is in dezen — gezien het feit dat [beklaagde 2] in zowel de publicatie als het naschrift in [het tijdschrift] ondertekend heeft met “[beklaagde 2] is [functie beklagde 2] bij [werkgever beklagde 2]” — en dat de commissie derhalve een advies zal uitbrengen over de klacht.

[Passage m.b.t. beklagde 3 verwijderd.]

Op 2 juni 2020 ontving de commissie van de [beklaagde 1] een repliek op de klacht, namens beide auteurs. De repliek is op 3 juni 2020 aan klager toegestuurd.

[Zin over beklaagde 3 verwijderd.] Deze is op 9 juni toegezonden aan klager. Tevens is hem toen meegedeeld dat de commissie recent had vernomen dat [beklaagde 1] tijdens de hoorzitting zou worden vergezeld door een advocaat.

Op 11 juni 2020 heeft in het [naam locatie] van de Universiteit Utrecht een hoorzitting plaatsgevonden. Tijdens de hoorzitting heeft klager een uitgebreide pleitnotitie overgelegd aan de commissie en aan beklaagde. Op verzoek van de voorzitter heeft hij met het oog op de tijd slechts enkele gedeeltes daaruit voorgelezen. Alleen deze gedeeltes vormen onderdeel van het dossier van de commissie. Ook heeft klager tijdens de hoorzitting een brief overgelegd aan de commissie die hij in oktober 2019 had ontvangen van de [naam organisatie]. Aangezien de auteurs daar geen kennis van hebben kunnen nemen, heeft de commissie deze brief buiten het dossier gelaten.

Overwegingen en conclusies

Op basis van alle informatie die op deze wijze is verkregen overweegt de commissie het volgende:

Met betrekking tot klacht 1.

(Het misbruiken van hun wetenschappelijke titels om persoonlijke opinies over een wetenschappelijk gebied buiten het eigen expertiseveld te publiceren met de misleidende stelling dat er sprake zou zijn van een uitgebreide wetenschappelijke analyse en consensus.)

1. De auteurs doen jurisprudentie onderzoek. De data die daarvoor worden gebruikt betreffen een specifieke casus met betrekking tot klager (in diverse rechtszaken) en de data bestaan, zoals in het vakgebied gebruikelijk, onder andere uit openbare beschikkingen van gerechtshof en Hoge [naam organisatie].
2. De auteurs geven een onvoldoende zorgvuldige weergave van de data in hun artikel, slechts bij het lezen van de daadwerkelijke beschikkingen waarop zij zich baseren wordt dit duidelijk. Er zijn diverse voorbeelden. Zo geven de auteurs aan, (op bladzijde [nummer] van hun artikel, 2^e kolom) dat het “geheel onduidelijk” is op grond van welke informatie het hof een beslissing neemt over het toekennen van gezag over de zoon aan de vader. In de beschikking (in rechtsoverweging [nummer]) is echter wel degelijk te lezen hoe het hof tot de afweging is gekomen. Op dezelfde bladzijde ([nummer], 2^e kolom eind) herhalen de auteurs dit door te schrijven “Daarbij stelt het hof eenvoudigweg en zonder nadere onderbouwing ...”. Wederom is dit een onzorgvuldige weergave van de data omdat de beschikking wel degelijk een onderbouwing geeft, maar door weging van de feiten tot een andere gevolgtrekking komt dan de auteurs.
De auteurs maken een karikatuur van de overweging van het hof door op bladzijde [nummer] tendentius samen te vatten dat het hof de [soort] delicten van de vader zou “beschouwen als ‘jeugdsonde’ [sic], waarmee inmiddels weinig of geen rekening meer hoeft te worden gehouden”. Verder op bladzijde [nummer] wordt de beschikking verder gebagatelliseerd met opmerkingen als “aldus demonstreert het hof een typisch lekenoordeel” en “de luchthartige wijze waarop het Hof Den Haag ...”. In de 2^e kolom op bladzijde [nummer] wordt vervolgd met “In deze uitspraak wordt opnieuw duidelijk dat de rechters niet terugschrikken voor een lekenoordeel – ‘de openhartigheid van de vader’ – over het mogelijke veiligheidsrisico ...”. De auteurs geven met deze formuleringen een onzorgvuldige en oneerlijke weergave van de data. Ze geven daarnaast op deze manier een duidelijke mening over de behandeling van de specifieke casus die sterk gekleurd is door hun eigen ondeskundige toevoeging aan die casus met betrekking tot de vader (zie voor uitleg de tekst met betrekking tot klacht 3).
3. De auteurs stellen dat zij een overzicht geven “van huidige inzichten onder behandelaars en onderzoekers in het karakter en de behandelingsmogelijkheden van [soortnaam]” (bladzijde [nummer], 2^e kolom). De auteurs hebben geen expertise op het gebied van diagnose en behandeling van [soortnaam] of [soort] stoornissen, althans niet blijkend uit hun wetenschappelijke publicaties. Vragen tijdens de hoorzitting over de gevolgde werkwijze om in een vakgebied waarop ze geen expertise hebben tot het gegeven overzicht te komen kon de

[beklaagde 1] niet nauwkeuriger beantwoorden dan door te herhalen dat gezaghebbende bronnen werden gebruikt voor hun analyse in sectie 2 en 3. De woordkeuze in de betreffende secties geeft de lezer de indruk dat er een uitgebreide en zorgvuldige analyse is gemaakt van wetenschappelijke consensus binnen [naam vakgebied]. Voorbeelden zijn: "... wordt hier vanuit gedragswetenschappelijk oogpunt anders tegenaan gekeken" (blz. [nummer], "In de wereld van behandelaars en onderzoekers bestaat namelijk brede consensus" ([nummer]), "gezaghebbende Harvard Medical School" ([nummer], met verwijzing naar een nieuwsbrief op de website met uitleg voor leken), "de laatste jaren wordt er onder onderzoekers zelfs in toenemende mate getwijfeld ..." ([nummer]), "deze inzichten en ervaringen uit de praktijk van de behandeling" ([nummer]), "levert dit volstrekt onbetrouwbare, veel te lage recidive-cijfers op" ([nummer]), "de meeste onderzoekers sluiten zich echter aan bij ..." ([nummer]), "er de afgelopen tien jaar steeds meer aanwijzingen worden gevonden dat de oorzaak van [soortnaam] prenataal is" ([nummer]), "deze inzichten en ervaringen uit de praktijk van behandeling van deze problematiek hebben ertoe geleid dat ..." ([nummer]), "algemeen uitgangspunt is, zoals gesteld in de Harvard Mental Health Letter ..." ([nummer], nieuwsbrief, geen wetenschappelijke publicatie), "ook dan luidt het oordeel van deskundigen dat waakzaamheid geboden blijft" ([nummer]), "constateren de ervaren en gespecialiseerde [soort deskundige] [...] en [soort deskundige] ..." ([nummer]), "als het devies vanuit de wereld van onderzoek en behandeling is ..." ([nummer]), "diverse studies hebben inmiddels laten zien dat bij [aanduiding groep] ..." ([nummer]). Bij enkele van deze uitspraken wordt geen, slechts geringe, of selectieve onderbouwing gegeven, of onderbouwing met niet-wetenschappelijke bronnen. Er is in de behandeling van de inzichten over [soortnaam] in het artikel geen aandacht voor wetenschappelijke inzichten die de door de auteurs gesuggereerde consensus op zijn minst nuanceren. Deze wetenschappelijke inzichten zijn er wel degelijk, bijvoorbeeld in het werk van [naam] (die veel heeft geschreven op het gebied van recidive van [aanduiding groep], waaronder diverse meta-analyses). Het is niet aan de commissie om een oordeel te hebben over de juistheid van wetenschappelijke inzichten op het gebied van [soortnaam] en behandeling/recidive, maar de commissie stelt wel vast dat het in het artikel geschetste beeld van de stand van zaken in het gebied eenzijdig is en niet passend bij het wezen van een wetenschappelijke publicatie. De Gedragscode is hier duidelijk over, maar ook richtlijnen van het tijdschrift. In de [tijdschrift]-richtlijnen staat dat een wetenschappelijke bijdrage aan het tijdschrift gebaseerd moet zijn op gedegen onderzoek, een verantwoorde wetenschappelijke methode moet hebben voor de beantwoording van de onderzoeksvraag, een kritische analyse moet zijn die inhoudelijk juist is en gebaseerd op gedegen bronnenonderzoek.

Met betrekking tot klacht 2.

(Misleitend citeren uit een journalistieke publicatie over [onderwerp])

In de publicatie van beklagden wordt op pagina [nummer] (linker kolom) geciteerd uit een artikel in [tijdschrift] d.d. [datum] (niet [datum] zoals in voetnoot 33 is vermeld). Het betreft hier niet, zoals men zou verwachten in een wetenschappelijke publicatie, een verwijzing naar een wetenschappelijke verhandeling maar naar een interview door de journalist [naam] met een [soort deskundige] en een [soort deskundige]. De commissie is het niet met klager eens dat het interview "over [onderwerp]" gaat. [naam] wordt slechts genoemd in de aanhef van het artikel en diens recente veroordeling vormde de aanleiding voor het interview. Die werkwijze is eigen aan een journalistiek product in tegenstelling tot een wetenschappelijke publicatie. Wel is de commissie van mening dat dit interview geen plaats heeft als verwijzing in een wetenschappelijke publicatie ter onderbouwing van inhoudelijke uitspraken. N.B. Het citaat uit het interview is door de auteurs bewerkt. In het interview staan de eerste twee zinnen van het citaat zo'n 25 regels *onder* de laatste drie regels van het citaat (blz. [nummer] van het interview, 2^e kolom).

Met betrekking tot klacht 3.

(Het schrijven van een lasterlijk artikel waarin zij klager — in persoon — een stoornis toedichten en zonder hem te kennen suggereren dat hij een gevaar is voor [aanduiding personen]. Dat zijn naam niet gepubliceerd werd maakt dit niet anders.)

De auteurs hebben geen expertise op het gebied van diagnose en behandeling van [soortnaam] of [soort] stoornissen. Toch dichten zij in hun artikel de vader in de door hun gebruikte casus expliciet een [soort] stoornis toe, zonder die expertise en zonder de voor een zorgvuldige diagnose vereiste kennis over de vader.

In het artikel komt de zin voor (blz. [nummer], grens van linker- en rechterkolom) "[citaat]".

Hier meten de auteurs zich de rol van [soort deskundige] aan, door een diagnose te stellen.

Zij stellen dat de combinatie van feiten, te weten de veroordelingen in [jaartal] en [jaartal], en het handvat dat de DSM-5 en de Zorgstandaard biedt, tot de diagnose '[soort] stoornis' leidt.

Bij nalezing van wat er in de Zorgstandaard daadwerkelijk staat, komt de commissie tot de conclusie dat daar juist wordt gewaarschuwd dat men enkel en alleen op basis van geconstateerde [soort gedragingen] deze diagnose NIET kan stellen. De tekst over [soort] stoornis in de Zorgstandaard is zo kort en duidelijk dat dit de auteurs niet kan zijn ontgaan. Desondanks trekken ze hun ondeskundige conclusie. Niet alleen zijn de auteurs onbevoegd om een diagnose te stellen, ze doen daarmee in de ogen van de commissie ook aan misleiding.

De auteurs zijn niet bevoegd of toegerust op het vakgebied van de [naam vakgebied] voor het trekken van conclusies over specifieke personen en zouden slechts in algemene zin iets kunnen zeggen over [soortnaam] en [soort] stoornissen op basis van literatuurbronnen of interactie met experts. Naar de mening van de commissie zou de juridische argumentatie in het artikel niet afhankelijk moeten zijn van het door de auteurs toevoegen van de op de persoon gerichte kwalificatie.

Het is echter wel degelijk beschadigend voor de persoon in kwestie. Zoals de [beklaagde 1] tijdens de hoorzitting duidelijk aangaf is de identiteit van de persoon met wat moeite voor ingewijden te achterhalen. De auteurs hadden dit bij het schrijven van het artikel kunnen en moeten weten en hadden daarom met meer zorgvuldigheid moeten handelen. De autoriteit van de auteurs en hun sterke voormalige verbintenis met de [naam organisatie] maakt dat ze hadden kunnen en moeten weten dat hun artikel, en dus impliciet de kwalificatie aan het adres van de vader, een rol zou kunnen gaan spelen in de nog lopende juridische procedures waarbij de vader betrokken is. De indruk die de auteurs wekken over de compleetheid van de door hen beschreven stand van zaken in [vakgebied] voor de diagnose en behandeling van [soortnaam] en [soort] stoornissen versterkt dit.

Het label '[soort] stoornis' stigmatiseert de persoon die het opgeplakt krijgt. Wetenschappers die een wetenschappelijk artikel schrijven dienen zich hiervan bewust te zijn en dienen dan ook uiterst zorgvuldig na te gaan of aan alle voorwaarden voldaan is. Evident is dat in dit geval niet gebeurd. Op basis van precies de bronnen waar de auteurs zich op beroepen, kan geconcludeerd worden dat het label ten onrechte is toegekend.

Met betrekking tot klacht 5.

(Het verbergen van de wijze waarop deze quasiwetenschappelijke analyse tot stand kwam en onvermeld laten van de onderliggende (juridische) belangen van de broodheer, [naam organisatie] in lopende rechtszaken.)

De auteurs hadden in ieder geval in het verleden een directe relatie met de [naam organisatie]. De [beklaagde 1] bekleedde voor zijn emeritaat een bijzondere leerstoel die was ingesteld vanwege de [naam organisatie], de profielpagina van de [beklaagde 2] op de website van uitgeverij [naam uitgever] vermeldt ook op dit moment (onterecht) nog dat hij werkzaam is als juridisch adviseur in de landelijke staforganisatie van de [naam organisatie]. De commissie is van mening dat de auteurs hun relatie met de

[naam organisatie] hadden moeten vermelden in voetnoot 1, zoals ook wordt gevraagd in de richtlijnen voor auteurs van [het tijdschrift], omdat de [naam organisatie] betrokken is in de nog lopende rechtszaken die relateren aan de gebruikte casus. Het feit dat de auteurs op dit moment geen formele band hebben met de [naam organisatie] en dat ze in het artikel kritisch zijn over de wijze waarop de [naam organisatie] in deze casus (tot nu toe) heeft geopereerd doet daar niets aan af. De auteurs hadden kunnen en moeten weten dat hun analyse, opinies en conclusies voor de [naam organisatie] van belang zijn en, gezien hun autoriteit en (voormalige) relatie met de [naam organisatie], zeer serieus zouden worden genomen door de [naam organisatie], inclusief hun ondeskundige analyse op het gebied van diagnose, behandeling en vooruitzichten van de vader.

Conclusie

Met het bovenstaande worden de volgende normen, zoals geformuleerd in hoofdstuk 3 van de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018, onvoldoende nageleefd (de eerste vijf genoemde normen worden expliciet vermeld bij 5.2-A van de Nederlandse gedragscode als zijnde normen waarvan het niet naleven kan leiden tot een oordeel 'schending van de wetenschappelijke integriteit'):

- a. Uitvoering, norm 23: "Beschrijf eerlijk, zorgvuldig en zo transparant mogelijk de data die zijn verzameld voor en/of gebruikt zijn in het onderzoek"
- b. Verslaglegging, norm 38: "Wees expliciet over onzekerheden en contra-indicaties en trek geen ongefundeerde conclusies"
- c. Verslaglegging, norm 44: "Wees open en volledig over de rol van externe belanghebbenden, opdrachtgevers, financiers, mogelijke belangenconflicten en relevante nevenwerkzaamheden"
- d. Communicatie, norm 53: "Wees eerlijk in publieke communicatie en helder over de beperkingen van het onderzoek en van de eigen expertise"
- e. Communicatie, norm 55: "Wees open en eerlijk over mogelijke belangenconflicten"
- f. Daarnaast wordt norm 39 onvoldoende nageleefd: "Wees expliciet over serieuze alternatieve inzichten die relevant kunnen zijn voor de interpretatie van de data en de onderzoeksresultaten"

In geval van niet-naleving van de normen 23, 38, 44, 53 en 55 hangt het van de uitkomst van de weging met behulp van de wegingscriteria af of de kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' op haar plaats is dan wel een minder zware kwalificatie (zie 5.2-A onder 2 van de gedragscode). De commissie is van mening dat het bovenstaande zondermeer de kwalificatie 'bedenklijk gedrag' verdient. (5.2-B in de code). De kwalificatie aan het adres van klager die de auteurs zonder [soort deskundigheid] kennis en zonder directe kennis van de betreffende persoon en diens achtergrond stellen, weegt hierbij het zwaarste, mede gezien het wegingscriterium onder e ("de overige mogelijke gevolgen voor individuen, de samenleving of de omgeving"), alsmede dat de auteurs ervaren onderzoekers zijn met een positie van autoriteit in hun eigen vakgebied (wegingscriterium onder i: "de positie en ervaring van de onderzoeker"). Om te concluderen tot een schending van de wetenschappelijke integriteit zou meespelen of er sprake is van opzet (wegingscriterium b: "de mate waarin het niet-naleven opzettelijk heeft plaatsgevonden, of een vorm van grove nalatigheid was, dan wel het gevolg was van slordigheid of onwetendheid"). Opzet is wat de commissie betreft niet gebleken. Wel is het zeer bedenkelijk dat de auteurs, nadat zij in een weerwoord door de advocaat van klager gewezen zijn op hun ondeskundigheid om een diagnose te stellen over klager ([het tijdschrift], [datum], blz. [nummer]), geen enkel gas terugnemen in hun naschrift ([het tijdschrift], [datum], blz. [nummer]). Ze gaan niet in op het hun toegedichte "lekenoordeel", maar herhalen hun ongenueanceerde en ondeskundige [soort deskundigheid] conclusie. Ze geven op geen enkele manier aan begrip te hebben voor de kritiek of de gevolgen voor klager en brengen op geen enkele manier nuance aan. Ze zetten verder in soortgelijke bewoordingen als in het artikel hun analyse van de [soortnaam] opnieuw kracht bij en komen, ondanks de kritiek van een eenzijdige weergave van de stand van zaken in het gebied, niet tot enige nuancering. Daarmee is in de ogen van de commissie wel sprake van grove nalatigheid. Zelfs na het kennismaken van de onderhavige klacht, in de ingediende repliek en

tijdens de hoorzitting, was van enige nuancering, open en kritische houding ten aanzien van de eigen analyse en gebrek aan eigen expertise op het gebied van het stellen van [soort deskundigheid] diagnoses geen enkele sprake. De commissie rekent dit de auteurs zwaar aan.

Alles overziend en afgewogen hebbend, is de commissie van mening dat de klacht over schending van de wetenschappelijke integriteit door beklaagden GEGROND is.

Overwegingen ten overvloede.

Een wetenschappelijk betoog over een maatschappelijke kwestie dat op tal van punten ernstig tekort schiet, schaadt het aanzien van de wetenschap. In het onderhavige artikel wordt de aantoonbaar onjuiste bewering "[citaat]" gevolgd door een betoog over de consequenties die deze bewering in verschillende juridische procedures gehad zou moeten hebben, maar niet had. De premisse is onjuist, en dientengevolge is het betoog in feite irrelevant. Maar de stelselmatige manier waarop de auteurs door suggestieve formuleringen (met name ook het gebruik van bijvoeglijke naamwoorden), door het aanhalen van journalistieke publicaties alsof het om wetenschappelijke evidentie gaat, door te stellen dat een gerechtshof een uitspraak niet van onderbouwing voorziet (terwijl dat wel zo is), naar een gewenste conclusie toewerken, maakt dat dit betoog het predicaat 'wetenschappelijk' niet verdient.

Het was te voorzien dat deze publicatie in volgende juridische procedures een rol zou gaan spelen. Bij geen van de commissieleden kwam de vraag 'Is dat wel zo?' op bij eerste lezing van '[citaat]'. Pas toen de door klager ingeschakelde expert [titel en naam expert] expliciet op de onjuistheid van de bewering wees en de auteurs in hun repliek met geen woord op dit onderdeel van haar kritiek ingingen, maar wel [expert] als een hoog van de toren blazende dilettant afschilderden, gingen de alarmbellen rinkelen. Ook rechters en advocaten zullen ervan uitgaan dat de geciteerde uitspraak waar is als deze in een wetenschappelijk artikel staat. Zo zou het ook moeten zijn. Maar zo is het in dit geval niet.

Dit advies is uitgebracht op 16 juli 2020 aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht en aan [Hogeschool].

2 **Aanvankelijk oordeel van 21 juli 2020 van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht**

Het college van bestuur van de Universiteit Utrecht beperkt zich tot het geven van een aanvankelijk oordeel over de handelwijze van de eerste auteur en de redactievoorzitter. Het is voorbehouden aan het college van bestuur van [Hogeschool] om een aanvankelijk oordeel te geven over het aandeel van de tweede auteur.

Dit aanvankelijk oordeel betreft alleen de handelwijze van de eerste auteur,
[beklaagde 1].

Advies Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI)

Aangezien de klacht werd ingediend zowel bij de Universiteit Utrecht als bij [Hogeschool] is voor de behandeling van de klacht een gezamenlijke commissie ingericht met vertegenwoordigers van beide instellingen. Deze commissie heeft op 16 juli 2020 twee adviezen uitgebracht: een advies aan beide colleges van bestuur voor zover de klacht betrekking had op de auteurs en een advies alleen aan het college van bestuur van de Universiteit Utrecht voor zover de klacht betrekking had op de redactievoorzitter. Het advies betreffende de auteurs is als bijlage bijgevoegd bij dit aanvankelijk oordeel en maakt daarvan integraal onderdeel uit.

Overwegingen

Naar het oordeel van het college van bestuur heeft de CWI de klacht op zorgvuldige wijze behandeld en is zij op grond van deugdelijke argumenten tot haar advies gekomen. Het college van bestuur kan zich vinden in de overwegingen van de CWI en neemt deze over.

Aanvankelijk oordeel

Met inachtneming van het advies van de CWI komt het college van bestuur tot het volgende aanvankelijk oordeel:

- De klacht betreffende de handelwijze van de [klager] is **gegrond**.

Op grond van artikel 5, lid 2 van de klachtenregeling kunnen klager en beklaagden binnen zes weken na dagtekening van het aanvankelijk oordeel aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) verzoeken advies hierover uit te brengen. Na ommekomst van die termijn, of na ontvangst van het advies van het LOWI, stelt het college van bestuur het definitieve oordeel over de klacht vast.

3 Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI)

Op 15 april 2021 heeft het LOWI over de zaak advies uitgebracht. Het LOWI adviseert het College van Bestuur om het aanvankelijk oordeel ongewijzigd vast te stellen als definitief oordeel. Tevens adviseert het LOWI het College van Bestuur om met de auteurs en [klager] in overleg te treden over passende herstelmaatregelen met betrekking tot het artikel in kwestie. Daarbij kan niet alleen worden gedacht aan rectificatie, maar ook aan terugtrekking van het artikel.

Het volledige advies is te vinden op de website van het LOWI (<https://lowi.nl>), zaak 2021-07 .

4 Definitief oordeel van 17 mei 2021 van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht

Dit definitieve oordeel betreft alleen de handelwijze van de eerste auteur,
[beklaagde 1]

Met inachtneming van het advies van het LOWI stelt het College van Bestuur nu zijn het definitieve oordeel over de klacht vast. Het College van Bestuur neemt het advies van het LOWI over en besluit als volgt:

- De klacht betreffende de handelwijze van [beklaagde 1] is **gegrond**;
- De Colleges van Bestuur van de Universiteit Utrecht en [Hogeschool] zullen gezamenlijk in gesprek gaan met de beide auteurs en de [klager] over passende herstelmaatregelen met betrekking tot het artikel in kwestie, waarbij aan de auteurs in overweging wordt gegeven om het artikel en de nadien geschreven rectificatie terug te trekken.